

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

_____ 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**«ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ»**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини» (шифр і назва)
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (шифр і назва)
освітньо-професійна програма	«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» (шифр і назва)
спеціалізація	(шифр і назва)
вид дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / за вибором)
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від "27" серпня 2021 р., № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

к. т. н, доцент кафедри міжнародної інформації;
доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки
Ігор ХАРЧЕНКО

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

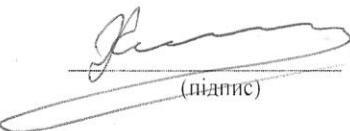
Протокол від "26" серпня 2021 р., № 1

Завідувачка кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

(підпис) Людмила НОВІКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

(підпис) Олександр ХИЖНЯК
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від "26" серпня 2021 р., № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис) Лариса ГРИГОРОВА - БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» є організація інформаційно-аналітичної роботи в галузі міжнародних відносин.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів знань про порядок організації і ведення інформаційно-аналітичної роботи у сфері міжнародних відносин та забезпечення набуття практичних навичок по аналітичному використанню інформації, аналізу окремих проблем у сфері міжнародних відносин.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

1) Формування наступних загальних компетентностей:

- **ЗК 1** – здатність до абстрактного мислення, аналізу;
- **ЗК 3** – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;
- **ЗК 5** – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 6** – уміння виявляти та вирішувати проблеми;
- **ЗК 7** – уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

2) Формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

- **СК 2** – здатність розуміти міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;
- **СК 3** – знання про стан досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;
- **СК 5** – здатність самостійно досліджувати проблеми міжнародних відносин, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень;
- **СК 10** – знання та розуміння національних інтересів України на міжнародній арені;
- **СК 13** – здатність до комунікації та здійснення інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами);

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти знатимуть актуальні проблеми інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах; методологічні засади інформаційно-аналітичної діяльності у міжнародних відносинах; основи інформаційної та прогностичної культури; методологію дослідження і аналізу подій і явищ у сфері міжнародних відносин.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
7-й	
Лекції	
32 год.	
Семінарські заняття	
32 год.	
Самостійна робота	
56 год. (в тому числі інд. завдання)	
Індивідуальне завдання	
30 год – курсова робота	

1.6. Заплановані результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти мають досягти наступних програмних результатів навчання за дисципліною:

- **РН 10** – збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав;
- **РН 13** – аналізувати та оцінювати концептуальні підходи до вирішення проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики;
- **РН 18** – аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення;
- **РН 19** – оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах;
- **РН 21** – здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіоназнавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи інформаційно-аналітичної діяльності в галузі міжнародних відносин.

Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності.

Інформація як основа вивчення інформаційно-аналітичної діяльності. Поняття про інформаційну, аналітичну, інформаційно-аналітичну діяльність (ІАД). Види ІАД. Методи ІАД. Рівні ІАД. Функції ІАД. Об'єкт та предмет інформаційно-аналітичної роботи. Процес ІАР і його основні стадії. Джерела інформації. Відкриті та закриті джерела та їх різновиди. Джерела виявлення інформації. Основні вимоги до джерел інформації. ІАД в структурі міжнародних відносин. Інформаційний пошук. Регламент інформаційного пошуку: іменний, посилковий, семантичний, ситуаційний методи. Дезінформація та її види.

Тема 2. Зміст ІАР. Інформаційно-аналітичні дослідження як вихідне поняття ІАД. Етапи ІАД дослідження. Організація ІАР. Засоби ІАР. Інтелектуальні засоби. Технічні засоби. Використання автоматизованих банків даних, інформаційних мереж і комунікацій. Автоматизоване робоче місце аналітика. Експертні системи. Поняття, види, форми і завдання інформаційно-аналітичних досліджень. Стратегія аналітичної роботи (головні принципи). Етапи інформаційно-аналітичних досліджень. Визначення проблемної ситуації. Формулювання мети і

завдань дослідження. Розробка гіпотез, вибір моделей. Розробка програми, робочого плану й інструментарію дослідження. Основи обробки вхідних інформаційних потоків та видачі аналітичної продукції. Оцінка достовірності інформації. Верифікація інформації. Технологічні аспекти інформаційно-аналітичних досліджень. Вихідна інформація для інформаційно-аналітичних досліджень. Документ, його види та класифікація. Первинно-документний та вторинно-документний рівень інформації. Різновиди первинних і вторинних документів. Бібліографічні документи. Структура і функції документа.

Тема 3. Методологічні аспекти ІАД. Метод, методологія, методика. Співвідношення методології і методики. Принципи і методи дослідження міжнародної інформації. Системний підхід в інформаційно-аналітичних дослідженнях. Методи та методики, що становлять основу інформаційно-аналітичних досліджень. Методи розробки гіпотез і вимоги до них. Наукова, загальна, робоча гіпотеза. Характеристика комплексних методів досліджень та базові аналітичні методики (моделювання, екстраполяція, методи експертних оцінок, «мозкового штурму», метод Дельфі). Контент-аналіз як формалізований метод аналізу документів. Основні характеристики, принципи та види контент-аналізу. Івент-аналіз. Когнітивне картування. Припущення і передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності. Сутність і зміст наукового передбачення. Класифікація методів прогнозування. Типологія прогнозів у сфері міжнародних відносин.

Розділ 2. Аналітико-синтетична обробка документів.

Тема 4. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації. Аналітико-синтетична обробка документів як відображення загальних закономірностей розумового процесу. Інформаційний аналіз. Інформаційно-пошукові системи: традиційні (бібліотечні каталоги, бібліографічні та фактографічні картотеки, бібліографічні покажчики, різноманітні інформаційні видання) і нетрадиційні (бібліографічні, реферативні та фактографічні бази даних). Загальнонаукові методи в процесах аналітико-синтетичної обробки документів: аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування тощо. Методи статистичного аналізу: кореляційний, факторний аналіз, метод імплікаційних шкал та інші.

Тема 5. Реферування як процес згортання первинної інформації. Основні вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування. Методи аналітико-синтетичної обробки документів, що використовуються в процесі реферування. Методи викладу інформації у рефераті. Екстрагування. Особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин. Оцінюючі елементи у рефераті з міжнародних відносин. Призначення анотації та її функції.

Тема 6. Підготовка оглядової інформації та окремих видів інформаційних документів. Огляд як документ. Жанрові модифікації огляду. Специфічні риси огляду. Основні вимоги до огляду. Структура огляду. Вступ до огляду та його завдання. Основна частина огляду. Заключна частина огляду та мета. Довідковий апарат огляду. Основні етапи підготовки огляду та процеси аналітико-синтетичної обробки документів, які виконуються на кожному з етапів. Поняття «видання». Види видань. Підготовка окремих видів інформаційних документів. Поняття аналітичного документу. Аналітична довідка та аналітична записка. Основні етапи підготовки інформаційних документів. Методи пошуку документальної та фактографічної інформації. Способи перевірки надійності та достовірності інформації. Підготовка звітів про діяльність. Зміст звіту як інформаційного документа. Формалізована схема викладу інформації у звіті. Підготовка інформаційного релізу. Інформаційний реліз (прес-реліз) та його завдання. Структура інформаційного релізу. Особливості інформаційного релізу, присвяченого певній особі (певній події). Підготовка окремих видів оглядових документів. Оглядове видання, дайджест. Експрес-інформація. Довідка як інформаційний документ, види та особливості її підготовки. Особливості підготовки письмових (друкованих) оглядових та інформаційних довідок.

Розділ 3. Особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади.

Тема 7. Інформаційно-аналітичні структури. Поняття «інформаційно-аналітична служба» (ІАС). Основні завдання ІАС України. Рада національної безпеки та оборони України (РНБОУ). Національний інститут стратегічних досліджень (НІСД). Національний інститут проблем міжнародної безпеки (НПІМБ). Поняття «недержавний аналітичний центр». Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. Український незалежний центр політичних досліджень (УНЦПД). Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД). Центр політико-правових реформ. Фонд «Демократичні ініціативи». Київський інститут проблем управління імені Горшеніна. Агентство УНІАН. Регіональні недержавні аналітичні центри. Аналітичні центри. Інформаційні агентства. Провідні інформаційно-аналітичні центри США. Корпорація РЕНД, «Heritage Foundation», «New American Century». Інформаційне Агентство Сполучених Штатів – ЮСІА (United States Information Agency – USIA). «Рейтер», «Франс пресс».

Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах. Основи організації державної роботи по збиранню та аналізу зовнішньополітичної інформації. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв. Головні умови до зовнішньополітичної інформації. Дезінформація, направлена інформація. Кулуарна дипломатія як спосіб збирання інформації. Дипломатичні документи. Види інформаційних документів, які готуються у посольствах, генеральних консульствах та торговельних представництвах. Специфічні особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Функції зовнішньої розвідки. Види розвідувальної інформації. Оцінка розвідувальної інформації. Достовірність, актуальність і повнота розвідувальної інформації. Відповідальність, аналітичний рівень та цінність розвідувальної інформації. Особливості розвідувальної інформації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи інформаційно-аналітичної діяльності в галузі міжнародних відносин												
Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності.	11	4	4			3						
Тема 2. Зміст інформаційно-аналітичної роботи.	12	4	4			4						
Тема 3. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності.	12	4	4			4						
Разом за розділом 1	35	12	12			11						
Розділ 2. Аналітико-синтетична обробка документів												
Тема 4. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації.	11	4	4			3						
Тема 5. Реферування як процес згортання первинної інформації.	12	4	4			4						
Тема 6. Підготовка оглядової інформації та окремих видів інформаційних документів.	12	4	4			4						
Разом за розділом 2	35	12	12			11						

Розділ 3. Особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади										
Тема 7. Інформаційно-аналітичні структури.	10	4	4			2				
Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах.	10	4	4			2				
Разом за розділом 3	20	8	8			4				
Курсова робота	30				30					
Усього годин	120	32	32		30	26				

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми та питань для обговорення	Кількість годин
1.	Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності. <i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i> – поняття про інформаційну, аналітичну, інформаційно-аналітичну діяльність; – ІАД в системі міжнародних відносин; – процес ІАД (ІАР) і його основні стадії; – джерела міжнародної інформації.	4
2.	Тема 2. Зміст інформаційно-аналітичної роботи. <i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i> – поняття та основні етапи інформаційно-аналітичного дослідження; – програма, робочий план й інструментарій інформаційно-аналітичного дослідження; – автоматизоване робоче місце аналітика; – експертні системи; – документи, їх види та класифікація.	4
3.	Тема 3. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності. <i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i> – методи та підходи в інформаційно-аналітичних дослідженнях; – методи розробки гіпотез і вимоги до них; – контент-аналіз; – івент-аналіз; – когнітивне картування.	4
4.	Тема 4. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації. <i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i> – поняття «аналітико-синтетична обробка документів»; – інформаційно-пошукові системи; – загальнонаукові методи в процесах аналітико-синтетичної обробки документів: аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування; – методи статистичного аналізу: кореляційний, факторний аналіз, метод імплікаційних шкал.	4
5.	Тема 5. Реферування як процес згортання первинної інформації. <i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i> – основні вимоги до процесу реферування та його основні етапи; – методи аналітико-синтетичної обробки документів, що використовуються в процесі реферування; – методи викладу інформації у рефераті; – особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин; – анотація, її функції та особливості.	4

6.	<p>Тема 6. Підготовка оглядової інформації та окремих видів інформаційних документів.</p> <p><i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – огляд як документ, його жанрові модифікації, специфічні риси та структура; – основні етапи підготовки огляду та процеси аналітико-синтетичної обробки документів, які виконуються на кожному з етапів; – поняття «видання» та аналітичного документу, їх основні види; – аналітична довідка та аналітична записка; – основні етапи підготовки інформаційних документів; – методи пошуку документальної та фактографічної інформації. 	4
7.	<p>Тема 7. Інформаційно-аналітичні структури.</p> <p><i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інформаційно-аналітичні інституції України; – провідні інформаційно-аналітичні центри США; – інформаційне агентство «Рейтер» ; – інформаційне агентство «Франс пресс». 	4
8.	<p>Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах.</p> <p><i>Питання для обговорення (теми доповідей):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв; – види інформаційних документів, які готуються у посольствах, генеральних консульствах та торговельних представництвах; – специфічні особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади розвідувальною інформацією (функції зовнішньої розвідки, види та особливості джерел розвідувальної інформації). 	4
Усього годин		32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність в структурі інформаційної діяльності.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інформаційний пошук; – регламент інформаційного пошуку: іменний, посилковий, семантичний, ситуаційний методи; – дезінформація та її види. 	3
2.	<p>Тема 2. Зміст інформаційно-аналітичної роботи.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розробка програми, робочого плану й інструментарію інформаційно-аналітичного дослідження; – основи обробки вхідних інформаційних потоків та видачі аналітичної продукції; – технологічні аспекти інформаційно-аналітичних досліджень. 	4
3.	<p>Тема 3. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерпретація результатів контент-аналізу; – сутність і зміст наукового передбачення; – типологія прогнозів. 	4
4.	<p>Тема 4. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації.</p> <p><i>Питання для самостійного вивчення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – загальнонаукові методи в процесах аналітико-синтетичної обробки документів: аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування; 	3

	– методи статистичного аналізу: кореляційний, факторний аналіз, метод імплікаційних шкал.	
5.	Тема 5. Реферування як процес згортання первинної інформації. <i>Питання для самостійного вивчення:</i> – екстрагування; – особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин; – оцінюючі елементи у рефераті з міжнародних відносин.	4
6.	Тема 6. Підготовка оглядової інформації та окремих видів інформаційних документів. <i>Питання для самостійного вивчення:</i> – особливості інформаційного релізу, присвяченого певній особі; – особливості інформаційного релізу, присвяченого певній події; – особливості підготовки друкованих оглядових та інформаційних довідок.	4
7.	Тема 7. Інформаційно-аналітичні структури. <i>Питання для самостійного вивчення:</i> – провідні інформаційно-аналітичні центри США; – корпорація РЕНД, «Heritage Foundation», «New American Century»; – інформаційне агентство –United States Information Agency; – інформаційні агентства «Рейтер», «Франс пресс».	2
8.	Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах. <i>Питання для самостійного вивчення:</i> – достовірність, актуальність і повнота розвідувальної інформації; – аналітичний рівень та цінність розвідувальної інформації; – особливості розвідувальної інформації.	2
9.	Курсова робота	30
10.	Усього годин	56

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання курсової роботи, що виконується під час самостійної роботи. Курсова робота являє собою індивідуальне завдання, яке передбачає самостійне виконання студентом певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

6.1. Вимоги до оформлення курсової роботи

Курсова робота повинна мати чітку і логічну структуру, складовими якої є титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина (два розділи), висновки та список використаних джерел.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, її значимість, провести аналіз джерельної та історіографічної бази, визначити мету і завдання курсової роботи, предмет та об'єкт, хронологічні рамки, вказати методи дослідження, що використовувались під час написання курсової роботи.

У процесі написання основної частини необхідно відповідно до плану розкрити суть вибраної теми. Обов'язково окремим питанням виділяються проблемні й дискусійні аспекти дослідження. При цьому наводяться аналітичні матеріали, подається їх аналіз.

У висновках курсової роботи підводяться підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

Обсяг текстової частини роботи має бути в межах 25-30 сторінок стандартного формату А4 (210 × 297 мм). Шрифт – 14, інтервал між рядками – 1,5. Times New Roman.

Всі сторінки зазначених елементів курсової роботи (крім титульної сторінки) підлягають нумерації в правому нижньому кути аркуша.

Текст курсової роботи необхідно друкувати на текстовому полі сторінки розміром 170/257 мм, залишаючи, відповідно, береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм,

нижній – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25.

6.2. Рекомендовані теми курсових робіт:

1. Історія виникнення та розвитку інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.

2. Сутність та основні принципи інформаційно-аналітичної діяльності в галузі міжнародних відносин.

3. Комунікаційний процес як суспільна функція інформаційно-аналітичної діяльності.

4. Методологічні аспекти інформаційно-аналітичної роботи.

5. Припущення і передбачення в інформаційно-аналітичній роботі.

6. Методика розробки аналітичних прогнозів у сфері міжнародних відносин.

7. Процес інформаційно-аналітичної діяльності та його компоненти.

8. Системний аналіз та теорія операцій в інформаційно-аналітичній роботі.

9. Проблеми достовірності інформаційно – аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.

10. Проблема інтерпретації фактів в інформаційно-аналітичній діяльності та типові помилки.

11. Роль джерел інформації в міжнародних відносинах (інформаційно-аналітичний аспект).

12. Інформаційні посередники як функціональні складники системи інформаційно-аналітичної діяльності.

13. Етапи і порядок підготовки інформаційно-аналітичних документів.

14. Роль неопублікованих документів в інформаційно-аналітичній діяльності.

15. Поняття і організація інформаційно-аналітичних досліджень.

16. Методика формування інформаційної бази дослідження.

17. Методика розробки аналітичних прогнозів в галузі міжнародних відносин.

18. Методи аналітико-синтетичної обробки первинної інформації.

19. Реферування як процес згортання первинної інформації.

20. Етапи і порядок підготовки інформаційно-аналітичних документів.

21. Інформаційний огляд як результат аналітико-синтетичного перетворення вихідної інформації.

22. Узагальнення змістової інформації як проблема її перетворення.

23. Методика узагальнення інформації в процесі створення огляду.

24. Види та типи документів: об'єктивність та надійність інформації.

25. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах.

26. Специфіка інформаційних систем аналітичної обробки інформації.

27. Кадрове забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності.

28. Матеріально-технічне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності.

29. Розвиток засобів інтелектуалізації інформаційної діяльності та організаційні аспекти управління інформаційними ресурсами.

30. Правове забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності.

31. Проблеми інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.

32. Інформаційно-аналітичні технології формування іміджу України.

33. Сучасні проблеми розвитку інформаційно-аналітичної діяльності в Україні.

34. Державна політика України у галузі інформаційної діяльності.

35. Сучасні проблеми інформаційно-аналітичного процесу.

36. ІАД як аналітичний супровід міжнародних відносин.

37. Опрацювання документної інформації як процес пізнання та перетворення змісту.

38. Моделі та моделювання у міжнародних відносинах.

39. Рівні та форми інформаційно-аналітичної роботи у міжнародних відносинах.

40. Інформаційно-прогностичні методики – як основа вивчення міжнародних проблем.

41. Аналітичні центри та світові інформаційні агентства.

42. Провідні інформаційно-аналітичні центри США.

7. Методи навчання та оцінювання

Відповідність методів навчання та оцінювання результатам навчання за освітньою компонентною «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» відповідно до ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та оцінювання

Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
РН 10 – збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Google Drive.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, курсової роботи, письмової (тестової) екзаменаційної роботи.
РН 13 – аналізувати та оцінювати концептуальні підходи до вирішення проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Google Drive.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, курсової роботи, письмової (тестової) екзаменаційної роботи.
РН 18 – аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Google Drive.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, курсової роботи, письмової (тестової) екзаменаційної роботи.
РН 19 – оцінювати події міжнародного життя, процеси в сфері міжнародного співробітництва та міжнародної безпеки, стан взаємодії та конфлікту в міжнародних системах.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Google Drive.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, курсової роботи, письмової (тестової) екзаменаційної роботи.
РН 21 – здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіонаознавства та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Google Drive.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, курсової роботи, письмової (тестової) екзаменаційної роботи.

Поряд з виконанням завдань (вивченням тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувачів:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у теоретичних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовується поточний контроль, контроль виконання курсової роботи та підсумковий семестровий види контролю.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання (засвоєння окремих тем) передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та семінарських занять (усні виступи, участь в обговоренні окремих питань, участь у груповій дискусії, тренінгові завдання);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді експрес-тестування);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;

- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати результати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;

- оцінювання вмінь та навичок збирати, оброблювати та аналізувати дані.

Критеріями оцінювання при поточному контролі є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування до кожної теми	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу, кожен з яких має 4 варіанти відповідей.	0,2
Робота над аналітичними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання	1

	програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	
Робота над командними роботами	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Творче завдання	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації результатів продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації результатів продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій презентації результатів продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	1

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу у формі виконання курсової роботи, здійснюється шляхом її захисту.

Критерії оцінювання курсової роботи:

- 16-20 балів – зміст курсової роботи відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення повністю відповідають встановленим вимогам;
- 11-15 балів – зміст курсової роботи відповідає темі і розкриває її значною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам;
- 6-10 балів - зміст курсової роботи відповідає темі, але розкриває її частково, структура роботи та її оформлення значною мірою відповідають встановленим вимогам;
- 0-5 балів - зміст курсової роботи не відповідає темі і не розкриває її сутності, структура роботи та її оформлення не відповідають встановленим вимогам.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену у письмовій формі в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією програмою.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни проводиться за екзаменаційними білетами. Кожен з білетів містить 2 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за одне теоретичне питання, дорівнює 20 балам.

Критерії оцінювання одного теоретичного питання екзаменаційного білету:

- 16-20 балів - студент цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити;

- 11-15 балів - студент розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування;

- 6-10 балів - студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, є помилки, матеріал викладає нелогічно;

- 0-5 балів - студент не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.

В разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно по екзаменаційних білетах, кожен з яких містить 40 тестових питань. На кожне тестове питання пропонується 4 варіанти відповідей, тільки одна з яких є вірною. За кожну вірну відповідь нараховується 1 бал.

9. Схема нарахування балів за вивчення дисципліни

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		ІЗ	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
5	5	5	5	5	5	5	5	20	60	40	100

T1-T8 – теми розділів дисципліни; ІЗ – індивідуальне завдання (курсова робота).

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю (максимум 40 балів); балів, отриманих за захист курсової роботи (максимум 20 балів) та балів, отриманих за результатами семестрового контролю (максимум 40 балів). Максимальна сума балів складає 100 балів.

Набрана кількість рейтингових балів є основою для оцінки за шкалою ЗВО, яка наведена нижче.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Міжнародна інформація: терміни і коментарі: навч. посіб. / Є. А. Макаренко [та ін.]; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Центр вільної преси, 2016. 518 с.
2. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність / В.М. Варенко. К.: Талком, 2014. 416 с.
3. Захарова В.І. Основи інформаційно-аналітичної діяльності / В.І. Захарова, Л.Я. Філіпова. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.
4. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. / Муковський І.Т., Міщенко А.Г., Шевченко М. М. К.: Кондор, 2012. 224 с.
5. Митко А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. /

А.М. Митко. Луцьк.: Терен, 2012. 262 с.

6. Запорожець О.Ю. Міжнародна інформація. Конспект лекцій. К.: Центр вільної преси, 2010. 38 с.

7. Гондюл В.П. Вступ до спеціальності «Міжнародна інформація»: підручник / В.П. Гондюл, М.М. Рижков, О.М. Андреева. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 383 с.

8. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: Навч. посіб. для студентів ВНЗ, аспірантів, викладачів. - 2-ге вид., стер. / Почепцов Г.Г., Чукут С.А. К., 2008. 663с.

9. Боднар І. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах. Навчальний посібник для самостійного вивчення курсу. Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2007. 280 с.

10. Горбатенко В.П., Бутовська І.О. Політичне прогнозування: Навчальний посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.

Допоміжна література

11. Борищполець К.П. Методы политических исследований. М.: Аспект Пресс, 2005. 221с.

12. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини. К.: Наша культура і наука, 2002.

13. Макаренко Є.А. Аналітика, експертиза, прогнозування: Монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. К.: Наша культура і наука, 2003. 614 с.

14. Семенов Б.М. Особенности информационно-аналитической работы государственных структур в области внешней политики. М., 2003. 314 с.

15. Почепцов Г.Г. Аналітика, розвідка і політика: проблеми взаємодіяння // Теорія і практика управління. 2004. № 11. С. 2-6.

16. Почепцов Г.Г. Особенности аналитики для решения стратегических задач // Теорія і практика управління. 2004. № 9. С. 2-5.

17. Почепцов Г.Г. Стратегическая разведка и стратегическое мышление // Теорія і практика управління. 2004. № 1. С. 18-25.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Аналітичний центр RAND [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rand.org/organization/org.ext.pdf>.

2. Європейська обсерваторія інформаційних технологій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eito.com/>.

3. Європейський інститут медіа [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eim.org>.

4. Європейський Союз [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://europa.eu.int>.

5. Інформаційні війни [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.infowar.com>.

6. Міжнародна асоціація паблік рилейшнз [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ipra.org>.

7. Міжнародний союз електрозв'язку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.itu.int/>.

8. Міністерство закордонних справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/>.

9. НАТО [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nato.int/>.

10. Організація з безпеки та співробітництва в Європі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.osce.org/>.

11. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/>.

12. Рада Європи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.coe.int/>.
13. CNN [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cnn.com>.
14. Mapping The Global Future. Report of the National Intelligence Council's 2020 Project [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dni.gov/nic/NIC_globaltrend2020.html.
15. The globalization Index. The sixth annual A.T.Kearney and Foreign Policy Globalization Index [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.foreignpolicy.com/story/cms.php?story_id=3603.
16. United Nations E-Government Survey 2010. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://unpan1.un.org>.
17. West D.M. Global E-Government, 2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.INSIDEPOLITICS.org/egovtdata.html>.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно з використанням платформи GOOGLE DRIVE за посиланням:

<https://drive.google.com/file/d/1hVsUYaptH3Q-F2q3gbJhMrqXFZLDPhaV/view?usp=sharing>

13. Перелік екзаменаційних питань

1. Завдання ІАД у системі міжнародних відносин.
2. Інформаційно-аналітичні дослідження у структурі інформаційної діяльності.
3. Документна інформація як об'єкт інформаційно-аналітичних досліджень.
4. Вимоги до вихідної інформації, що використовується для інформаційно-аналітичних досліджень.
5. Джерела виявлення вихідної інформації для інформаційно-аналітичних досліджень.
6. Види вихідної інформації для інформаційно-аналітичних досліджень.
7. Інформаційний документ як результат інформаційно-аналітичних досліджень.
8. Методи згортання первинної інформації.
9. Види інформаційних документів.
10. Ознаки класифікації інформаційних документів.
11. Види вторинної інформації.
12. Критерії відбору інформації для інформаційно-аналітичних досліджень.
13. Загальнонаукові методи інформаційно-аналітичних досліджень.
14. Застосування методів аналізу та синтезу у процесах опрацювання документної інформації.
15. Методи емпіричного дослідження.
16. Інформаційно-прогнозні методики.

17. Методика проблемного моніторингу.
18. Контент-аналіз як метод інформаційно-аналітичних досліджень.
19. Івент-аналіз як метод інформаційно-аналітичних досліджень.
20. Методи прогнозування дій особи, що приймає рішення.
21. Сутність контент-аналізу та висвітлення методики його застосування.
22. Узагальнення як метод опрацювання інформації.
23. Реферування як процес згортання первинної інформації.
24. Поаспектний метод реферування.
25. Структура й обсяг рефератів.
26. Види інформаційних рефератів.
27. Особливості реферування соціально-політичної літератури.
28. Реферативна інформація як результат опрацювання вихідної документальної інформації.
29. Методи викладу даних у вторинному документі.
30. Методи реферування.
31. Методи викладу інформації у рефераті.
32. Оглядова інформація як результат узагальнення вихідної інформації.
33. Огляд як методика узагальнення вихідної інформації.
34. Основні етапи створення оглядової інформації.
35. Властивості оглядової інформації.
36. Структура огляду.
37. Види інформаційних оглядів.
38. Структура оглядового документа.
39. Методика створення довідки.
40. Інформаційне забезпечення споживачів інформації у сфері міжнародних відносин.
41. Завдання інформаційно-аналітичних документів в інформаційному забезпеченні міжнародних відносин.
42. Завдання інформаційно-аналітичного забезпечення.
43. Діяльність інформаційних структур органів державної влади.
44. Завдання Національного інституту стратегічних досліджень в інформаційно-аналітичному забезпеченні міжнародних відносин.
45. Особливості інформаційних потреб у сфері міжнародних відносин.
46. Діяльність інформаційно-аналітичної служби, установи.
47. Основні групи інформації у сфері міжнародних відносин.
48. Інформаційно-аналітичні структури, що забезпечують зовнішню політику держави.
49. Завдання та зміст тематичної добірки матеріалів.
50. Аналітико-синтетична переробка документної інформації.
51. Види аналітико-синтетичної переробки документної інформації.
52. Визначення терміну «аналітико-синтетична переробка документної інформації» та її основні види.
53. Призначення анотації та її функції.
54. Види анотацій.
55. Методика анотування документів. Загальна характеристика.
56. Процес реферування документів. Загальна характеристика.
57. Структура реферату й особливості його тексту.
58. Оглядові документи, їх типи та види. Загальна характеристика.